

Exodus 15:22-27

1 de boosheid van het volk

2 de goedheid van de HEERE

3 de waarheid van Mara

Gemeente,

Is biddag moeilijk? Nou, dat lijkt niet zo. Want op biddag dan bid je om gewas en arbeid. Dus om eten en drinken, om opbrengst van het land en van het vee, om succes op school en stage, om werk en voor je bedrijf. Dat lijkt niet zo moeilijk. Je zou niet zeggen dat daar genade voor nodig is. Maar dat is wel zo. Om echt biddag te houden en om echt te bidden voor gewas en arbeid is genade nodig.

1 de boosheid van het volk

Dat zien wij aan het volk Israel in de woestijn. Drie dagen nu al. Drie dagen dat zij door het zand zeulen. Met hun kleine kindertjes, met het vee, met onderdelen van tenten die mee moeten. En al drie dagen geen druppel water te zien. Nergens geen meertje, beekje of stroompje. Totdat.....daar in de verte, daar glinstert wat. Dat betekent water. Nog even volhouden en we zijn er. En dan kunnen we drinken. Het einde is in zicht. Maar: al bij de eerste slok proeven ze het: dit water is niet te drinken. Bitter, bedorven, vies. Je spuugt het direct weer uit. En dan slaan de stoppen door. Ze stormen op Mozes af. Wat zullen we drinken? Dat bedoelen ze verwijtend, zo van: niks natuurlijk, er valt niks te drinken. We zullen sterven. En we weten van andere keren dat daar de gedachte achter zit: zie je wel, waren we maar in Egypte gebleven, Mozes, jij ook met je plan om uit Egypte weg te gaan, dat brengt alleen maar ongeluk, in Egypte was het beter. En als ze murmureren tegen Mozes, komen ze in feit in opstand tegen God, Die Mozes had gezonden.

Biddag houden blijkt niet zo makkelijk. Want het volk bidt niet. En in de eerste plaats omdat ze niet echt vragen, smeken in afhankelijkheid en met verwachting, maar omdat ze roepen uit wanhoop, verwijtend, zo van: er is toch niks aan te doen. In de tweede plaats omdat ze niet eens tot God roepen, maar Mozes ter verantwoording roepen en hun ongenoegen aan hem kenbaar maken. Dus nee, bidden doen ze niet.

En het leven moet maar eens bitter zijn. En wat er in het leven gebeurt moet maar eens bitter voelen. Als land en volk in zwaar weer is, economisch en financieel en je voelt daar de gevolgen van. Als je gezondheid lichamelijk of psychisch grote zorgen geeft, al zo lang. Als je

resultaten op school en werk weer tegenvallen. Als het in je relatie bitter is en altijd knokken is en altijd tegenvalt.

En...en dat werkt psychologisch zo, dat komt des te harder aan als het leek, als er het vooruitzicht was dat het goed zou komen. Dat het eind van de narigheid in zicht was. En het bitter tegenvalt. Dan krijg je helemaal een opdoffer, dat knakt je pas echt. Als het CPB nu voorspelt dat er groei in economie en werkgelegenheid komt en het zakt volgend nog verder weg. Als iemand tegen je zei: nou, ik denk dat ik wel een plekje voor je hebt met werk, en je wordt toch afgewezen. Als de leraar zegt: nou, dat ziet er goed uit dat werkstuk. En later toch een 4 geeft. Als de dokter zegt: nou, zo te zien is er niks meer aan de hand. En de volgende keer zegt: ja, ja de foto's nog eens bekeken en dat ziet er toch nog steeds slecht uit. Dan krijg je een knak. Dan word je boosheid wel opgeroepen.

Zou je zoveel beter zijn dan Israel? Hoe makkelijk zouden we een mens ter verantwoording roepen. Die dokter ook...en die leraar.....en die man.... Die moet het flink ontgelden, in elk geval in onze gedachten. We vergeten dat het God is Die alle dingen leidt. En het scheelt niet veel of we worden moedeloos. Wat moeten we nou? Het wordt niks en het gaat verkeerd. En dat is in feite murmureren tegen God.

En dan kan daar nog bijkomen dat je had gehoopt: maar straks is het weer zondag. Dan krijg ik troost in de preek. Daar is het water des levens. En je zag het al glinsteren in de verte. Daar zal ik verkwikking krijgen en kracht. Je ging naar de kerk en je voelde: ik heb kracht nodig, troost, Gods nabijheid. En wat viel dat tegen. Het was een preek waarin je niks geen troost voelde. Je kreeg nog een extra dreun leek het wel. De preek was vol vermaning en waarschuwing. Je had er niks aan, dacht je. Je kon er niks mee. Bitter. In plaats van bemoediging en troost, vermaning en waarschuwing. En je zou zomaar die dominee de schuld geven. Die man moet eens andere teksten kiezen en andere accenten leggen. En je wordt moedeloos en hopeloos. Dit houd ik toch niet vol. God vraagt teveel van me. Ik had toch gebeden dat het anders mocht gaan, ik heb toch gevraagd om minder zware lasten en minder tegenvallers? Dan zou het nog te doen geweest zijn, maar nu.....

Thomas Boston zegt ergens: het mensenhart is een plasje water. En de tegenspoed is als een stok. Een stok die roert in het plasje water en over de bodem schraapt. Dat plasje water leek helder en schoon. Maar toen die stok erdoor roerde over de bodem toen kwam er een modder en viezigheid boven. Mijn hart lijkt soms net een schoon plasje water. Als het goed gaat kan ik zo mooi over God praten en denken en over Zijn goedheid. Maar als God met de stok van tegenslag in mijn hart roert, wat kan dan er dan niet opwellen. Aan gedachten, oprispingen:

moedeloosheid, bitterheid, boosheid, verwijt. Kent u dat? Kent u uzelf? Dat het niet zo schoon is als dat het soms lijkt? Dat je gebed zo verontreinigd kan worden door ongeloof, verzet, opstandigheid, moedeloosheid, noem maar op.

En dat is des erger, eerlijk is eerlijk, als je bedenkt dat Israel zojuist uit Egypte was verlost. Had meegemaakt dat God hen had uitgeleid uit de slavernij. En nog korter geleden, dat God hen door de Rode Zee had geleid. Had verlost van farao. God had zo getoond dat Hij wonderen doet en zorg droeg voor het volk. En ze hadden met Mirjam Gods lof bezongen. En drie dagen later.... dit. Hoe meer God heeft laten zien in je leven. Hoe meer Hij getoond heeft zorg voor te dragen, hoe schrijnender het is dat we toch weer in wantrouwen en ongeloof, bitterheid en hopeloosheid wegzinken. Wat moet de Heere dat verdriet doen, op Zijn hart trappen. Hoe kun je dat nu van Mij denken. Hoe kun jij dat nou van Mij denken.

Alle reden om te bidden: Heere, leer me bidden. Ook in bitterheid, ook als er bittere teleurstellingen zijn. Leer mij bidden. Zoals Job, toen hij alles kwijtraakte. Maar ja, die zakte later ook diep weg. Leer mij bidden, als U Heere Jezus. Die zo bitter leed en voor wie het zo bitter werd, maar U bleef de Vader volgen. U zweeg en verweet niemand iets. U bad: Uw wil geschiede. Heere Jezus, laat dat neerdruppelen in mijn hart. Dat zuivert en reinigt. Dat maakt water van mijn hart weer zuiver en rein. O Heere Jezus, leer mij bidden.

2 de goedheid van de HEERE

Vreemd wat er dan gebeurt. Mozes roept tot de HEERE en de HEERE wees hem een stuk hout, dat wierp hij in het water; toen werd het water zoet. Daarin vallen in elk geval een paar dingen op.

Ten eerste: de HEERE geeft het volk drinkbaar water. Is dat bijzonder? Nou, daar had het volk niet om gevraagd. Het volk had gemurmureerd en verweten. En het volk had dat Mozes gedaan en had al helemaal niks aan God gevraagd. En toch geeft God hen water. Daar zouden ze toch klein en stil van hebben moeten worden. Verwonderd en perplex gestaan moeten hebben. De HEERE geeft ons drinkbaar water. Zonder dat we er om vroegen en nadat we gemurmureerd en verweten hadden, toch drinken! Toch verhoord, of verhoord, zo kun je het niet eens noemen, want er is niet om gevraagd en gebeden. Niet verdiend, niet gevraagd, en toch gekregen.

Hoe vaak gebeurt dat niet? Je hebt helemaal niks aan God gevraagd en toch geeft God. Toch geeft God eten en drinken, toch geeft God werk elke dag en gezondheid, toch geeft God dat medicijn, toch geeft God Zijn Woord en Zijn dienst, Zijn sacramenten. Nee, om

gevraagd had ik niet. En toch krijg ik het dag in dag uit. Je zou toch zeggen: dan zul je toch wel verwonderd zijn en stil worden. Och, ik kan zo klakkeloos en gedachteloos alles opnemen dat de verwondering er zo bij inschiet.

Of sterker nog, ik was moedeloos, ik dacht het helpt toch niet, er is toch niks aan te doen. Ik was bitter en verweet God en mensen van alles. Vond het allemaal maar niks. En toch: toch opende God Zijn hand. Toch kwam er nog werk, toch slaagde ik nog, toch was er zegen in de kerkdienst voor me. Nadat ik zo gefoeterd had en had beweerd, zie je wel dat het nooit meer wat wordt..... Dat is nou genade! Je zou toch zeggen: dan zul je toch wel verwonderd zijn stil worden. Och, dat kan zo weer overgaan en weggeebd zijn.

Maar ten diepste is dat genade: niet gevraagd en niet gezocht. Tegen God ingegaan en Hem verdriet gedaan. Op Hem afgegeven en Hem van alles verweten: en toch is Hij genadig geweest, gekomen en genade bewezen.

Het tweede dat opvalt: het is Mozes die ervoor zorgt, als je dat zo mag zeggen. Mozes die gehoorzaam is. Hij alleen, het volk allerminst. Maar Mozes is als enige gehoorzaam. Aan dat wonderlijke, vreemde bevel om een stuk hout in het water te gooien. Je zou denken: wat helpt dat nou. Je hebt een waterzuiveringsinstallatie nodig. Maar wat heb je nou aan een stuk hout? Maar Mozes doet het. Hij gehoorzaamt. En zo krijgt het volk drinkbaar water. Dankzij die ene, Mozes.

Dan is de lijn niet moeilijk te zien: dankzij die Ene, de meerdere Mozes. Dankzij Zijn gehoorzaamheid. Die oneindig zwaarder viel dan her voor Mozes viel. Hij was gehoorzaam tot de dood, ja de dood des kruises. Hij riep: Mij dorst! En om de gehoorzaamheid van die Ene ontvangen wij alle dingen. Eten en drinken, kleding en familie, vriendschap en werk, gezondheid en het Woord. Zijn dienst en de sacramenten. Dankzij de gehoorzaamheid van de Ene: Jezus Christus. Wat mag mij dat verwonderd maken over elk glas melk of cola, elke boterham, elk bord eten. Ook dat is te danken aan de gehoorzaamheid van die Ene: Jezus Christus. Eigenlijk staat mij etensbord altijd aan de heuvel Golgotha. En als ik dan omhoog kijk zie ik Hem: de Gehoorzame, Die dorst heeft, niet te eten krijgt, geen vrienden om Zich heen heeft, geen pijnstilling neemt, geen bed heeft om te sterven zelfs, geen troost van de hemel. En ik wel..... O HEERE, want bent U goed.

3 de waarheid van Mara

Wat wilde de HEERE dus leren in Mara? Leren met dat stuk hout? Dit: waar het gaat om gaat is: gehoorzaamheid aan God, gaan in Zijn weg. Kijk maar naar Mozes. Dus als het leven bitter is, dan is niet de

eerste vraag: hoe kom ik hier vanaf? Maar: wat wil de Heere van mij? De eerste vraag moet niet zijn: hoe komt het goed? Maar: wat is Gods wil en weg? Daarop beproefde de HEERE het volk. Echt bidden is: eerst vragen: wat is Uw wil? Wat is Uw weg? Wat Jezus eens zei: Zoekt eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid. Maak je daar allereerst en allermeeft druk om. Biddag houden is, bidden is, allereerst: Heere Uw wil geschiede, leer Mij Uw wil en weg. En daarna: geef ons heden ons dagelijks brood, geef ons wat we nodig hebben.

Is biddag moeilijk? Ja, onmogelijk van nature. Bidden is genade. Bidden kan alleen als je dichtbij Jezus komt. Naar Hem toegaat en op Hem ziet. Die bad in Bethsemané: niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede. Dat woog Hem het zwaarste. Kijk, Zijn pijn noemde Hij het eerste, dat mag als je je hart voor Hem uitstort, maar Gods wil woog het zwaarste. Ziende op de Heere Jezus leert Hij het mij. Heere, wat wilt U van mij, als het goed gaat, wat wilt U van mij als het tegenvalt en bitter is? Hebben we dat geleerd? Is dat het verlangen van ons hart geworden? Uw wil. Anders is ons gebed geen gebed. Ons handen vouwen geen gebed.

Bidden is: niet allereerst vragen dat de Heere mijn wil zal doen, maar dat ik Zijn wil zal doen. Weten we van deze bekering? Dan zegt de HEERE: dan zal ik geen van de krankheden op u leggen die Ik op Egypteland gelegd heb. Dat lijkt wat vreemd: want Israel heeft toch ook erge dingen meegemaakt? En gelovigen kunnen toch ook hele verschrikkelijke dingen meemaken? Ja, maar die krankheden in Egypte waren plagen. Dwz.: dat waren tekenen van Zijn toorn. Dat God aan het afrekenen was. Dat Gods geduld ten einde was na 400 jaar. Dat God vergelding ging doen. Om Zijn volk Israel te verlossen. Het doel van die plagen was Israel vrij te krijgen en daar moest Egypte voor geplaagd en gestraft worden. Voor Egypte zelf zat daar geen heil meer in of achter. Nou zegt de HEERE, dat is het voor u niet. Wie in Mijn wegen wandelt die maakt wel erge dingen mee, maar dat zijn geen plagen, maar medicijnen. Want Ik ben de HEERE uw Heelmeester. Uw hemelse Dokter. En die is altijd uit op genezing. Al smaakt het medicijn vies, al heeft het akelige bijwerkingen, genezing is zijn doel. Het staat allemaal in het teken van genezing, opvoeding. Genezing van krankheden, afdwalingen, aardsgezindheid, overmoed, zelfoverschatting, vergeten van God.

Want: het behaagde de HEERE Zijn Zoon te verbrijzelen, Hem heeft Hij krank gemaakt. De straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem. Om de overtreding van Zijn volk is de plaag op Hem geweest. Onze krankheden die heeft Hij gedragen. Hij ving ze op; de slagen van toorn en afrekening. Jezus in mijn plaats. Daarom is het voor mij geen krankheid, geen plaag, maar medicijn.

En alle tegenslagen zijn medicijnen van Mij, uw hemelse Arts. Die laat Ik dienen tot genezing. Want is er niet veel waarvan we genezen moeten worden? Aardgezindheid, ik-gerichtheid, zelfoverschatting, moedeloosheid, zondelust enz. Ook de bitterste teleurstellingen, de grootste tegenslagen, de zwaarte kruisen zijn medicijnen. Die dienen tot genezing. Alle dingen zullen medewerken ten goede. Dat is Mijn bedoeling! Gelooft u dat? Geloof je dat? Thomas Boston schreef ooit een boek: het kromme in het levenslot. Nou had Thomas Boston zelf heel veel meegemaakt. Zijn vrouw en hij kregen 10 kinderen, waarvan er 6 overleden voor ze 2 ½ waren. Zijn vrouw leed aan chronische obsessies en angstaanvallen en bracht maanden door in een soort isoleerkamer in huis, zonder dat iemand bij haar kon en mocht komen. Deze Thomas Boston schreef dat boek: "het kromme in het levenslot" Daar wist hij wel wat van af dus uit ervaring. En dan noemt hij eigenlijk alleen maar op wat het nut kan zijn van alle kromme dingen en bitterheden in het leven. Hoe het als medicijnen zijn die genezen van zondigheden. Die afhankelijkheid leren van God, die hoge gedachten van onszelf wegnemen, die leren rekenen met de dood, leren richten op de hemelse, eeuwige dingen, die leren de waarde van verzoening en vergeving, die leren zoeken de dingen die boven zijn enz enz. Zo is de HEERE de Heelmeester erop uit om in bitterheden te genezen van aardsgezindheid en overmoed en steunen op eigen kracht en overmatige gehechtheid aan dit leven. Dat is Gods doel met bittere tijden en ervaringen. Gelooft u dat? Geloof je dat? God heeft het goede met je voor! Altijd en in alles. Dat is het tweede van het bidden: vast vertrouwen dat de HEERE het goede bedoelt, wil genezen en richten op eeuwige dingen. En als je daaraan twijfelt.... Ja wat moest Mozes doen? Een stuk hout in het bittere gooien. Toen werd het zoet. Dat was een teken van Gods goedheid, dat hout. God geeft ons ook een teken. Het water van de doop. Als het leven bitter is, gooi en werp je doop erin. Het bewijs dat God alle dingen laat medewerken ten goede. Om Hem aan te roepen: Heere, maak dat waar, U hebt het beloofd! Dat is bidden, dat is biddag houden. De HEERE zal voorzien, Hij zal het goedmaken. Dus ten eerste: leer mij Uw wil en ten tweede: U zult het goed maken, U zult niets tekort laten komen om Uw weg te kunnen gaan.

En...je kunt het meemaken wat Israel meemaakte: dat de bitterste plaatsen de plaatsen werden van de grootste zegen. Dat de bitterste tijden van je leven de tijden werden van de meeste openbaring van God. De HEERE maakt het zoet daar waar het bitter is. Nergens was Hij zo nabij, heb je zoveel geleerd als daar en toen. Wonderlijk.

En dan weer verder. Door het bittere heen. Het ligt achter je. Je bent erdoor. Dan is de vraag: heb je er wat van geleerd? De grote vraag is niet: hoe kom ik van die bitterheid af, maar: heb er wat van geleerd?

Heb ik iets van God geleerd, van Zijn goedheid en wonderen? Heb ik geleerd van afhankelijkheid en verwachting? Dat is voor Israel nog maar de vraag geweest. Dat is voor ons de vraag nu.

Zo gaan ze verder. En dan, even later, zo'n 2 uur later komen ze op een plek: geweldig. 12 waterfonteinen en 70 palmbomen. Fris drinken en heerlijke schaduw. Nog geen 2 uur achter Mara. Wat is nou 2 uur op die dragen dat ze al liepen? Als ze nou direct langs Mara waren verdergelopen, zonder murmureren in vertrouwen op God doorgedaan waren, dan hadden ze zó in Elim gekomen. Het mopperen was allemaal niet nodig geweest. Want Elim lag al klaar. God had Elim al beschikt. Op Zijn plaats en op Zijn tijd. Net achter Mara. O wat kan dat beschamend zijn. Ik had niet zo hoeven wanhopen en mopperen, ik had niet zo hoeven moedeloos zijn en opstandig, Elim lag al klaar, alleen nog net iets verder, op Gods tijd en niet op de mijne. De HEERE voorziet altijd op Zijn tijd. O, wat een reden om biddend te verwachten en te vertrouwen. Om op biddag vertrouwend te bidden. Vertrouwend dat de HEERE Elims geeft na Mara. Precies op tijd, op Zijn tijd.

En eens komt Elim. Na zoveel Mara's komt het eeuwige Elim. Daar zullen alle tranen van de ogen worden afgewist en het Lam zal hen leiden aan de eeuwige fonteinen der wateren. Dan is het eeuwig dankdag. Amen